

АНАЛІЗ ВИМОГ ДО УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ІНТЕГРУВАННЯ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКИХ СТРУКТУРАХ

© Ольшанська М.В., 2009

На сьогодні розвиток світової економіки характеризується глобалізацією ринків, посиленням конкуренції, трансформацією світових систем господарювання. Конкуренція і ринкові перетворення в економіці неодмінно викликають зміну форми співпраці підприємств. З одного боку, до кооперації залучаються нові суб'єкти, а з іншого, - конкуренція може набувати такого масштабу, коли добровільно кооперовані підприємства інтегруються (добровільно або примусово).

Кооперування виробництва набуло таких масштабів і стабільності, що навіть в енциклопедії зазначаються дані, які навряд чи є швидкоплинними, натомість визначають тенденцію у розвитку світової економіки [1]. Дослідженню питань трансформування підприємств достатньо уваги приділяється як зарубіжними, так і вітчизняними дослідниками, зокрема, О. Паламарчук, Г. Паламарчук [2], І. Булеєвим, С. Богачевим, М. Мельниковою [3], Л.І. Федуловою [4], М. Даньком [5], І. Алексєєвим [6]. Питанням менеджменту інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств присвячені роботи А. Козаченко [7], О. Кузьміна [8], М. Лепи [9], Л. Марчук [10], Л. Матросової [11]. У працях В. Мокряка та Е. Мокряка [12], А. Радигіна [13], Н.Б. Рудика [14], В.М. Горбатова [15], та інших [16,17] досліджується природа кооперування, інтеграції та управління ними.

Проте, на сьогоднішній день постановка проблеми прийняття управлінських рішень з інтегрування у ВГС, зокрема машинобудівних, подальшої їх ефективності співпраці в процесі інтегрування, ще вимагає дослідження і розв'язання.

Дослідження статистичних даних щодо розвитку економіки показують, що процеси створення нових підприємств, зміни організаційно-правової форми їх господарювання, формування нових об'єднань набувають прискорення. Це означає зростання кількості управлінських рішень щодо інтеграції підприємств, а також щодо зміни характеру коопераційних зв'язків між ними.

Аналізуючи процес прийняття управлінських рішень, зокрема щодо інтеграції машинобудівних підприємств, вважаємо за необхідне наголосити на тих особливостях, які відрізняють такий процес планування від інших комплексів планових заходів: по-перше, мова йде про особливі підприємства – машинобудівні (приналежність до цього виду економічної діяльності, вимагає для реалізації виробничого процесу проведення заходів технічної підготовки виробництва (надалі ТВП)); по-друге, зазначені проблеми мають враховуватися у двох видах управлінських рішень щодо інтеграції (стратегічних і тактичних); по-третє, управлінські рішення щодо інтеграції машинобудівних підприємств у ВГС мають бути комплексними, тобто враховувати той складний характер змін, що характеризує інтеграцію машинобудівних підприємств у виробничо-господарські структури.

Розглянувши вплив зазначених аспектів на зміст і спрямованість управлінських рішень щодо інтегрування машинобудівних підприємств у ВГС можна виділити вимоги до управлінського рішення, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Вимоги до управлінського рішення щодо інтеграції машинобудівних підприємств у ВГС

Фактори, що визначають зміст вимог	Управлінське рішення повинне враховувати:
Вид економічної діяльності	1) особливості усіх видів економічної діяльності, які є у виробничо-господарській структурі різноманітними підприємствами. 2) специфіку відповідних різновидів підготовки виробництва підприємств різних видів економічної діяльності. 3) особливості утилізації усіх різновидів відходів підприємств, представлених у виробничо-господарській структурі.

Фактори, що визначають зміст вимог	Управлінське рішення повинне враховувати:
Послідовність у прийнятті стратегічних і тактичних управлінських рішень щодо інтеграції	4) ґрунтовність в опрацюванні інформації, взаємно наданої сторонами при добровільному інтегруванні. 5) достовірність інформації про машинобудівне підприємство, що отримується непрямым шляхом (при відсутності згоди на інтеграцію у виробничо-господарську структуру)
Технологічні й технічні фактори	6) прогресивний характер застосовуваних технологій і технічних засобів
Організаційні фактори	7) оптимальну побудову виробничої структури і структури управління
Фактори процесу прийняття та реалізації управлінських рішень та засобів управління технологічним процесом	8) застосування сучасних засобів комп'ютерної техніки та програмних засобів

Якщо перші дві вимоги пов'язані безпосередньо з основною виробничою діяльністю, то третя вимога пов'язана з екологічними аспектами діяльності ВГС. Зокрема, важливим питанням охорони і захисту довкілля є технічна підготовка утилізаційного виробництва.

Кращому опрацюванню управлінських рішень щодо інтеграції машинобудівних підприємств у ВГС має сприяти етапність в їх прийнятті. І на стратегічному, і на тактичному рівні прийняття рішень необхідно враховувати: технологічні зміни, організаційні зміни, зміни в управлінні та прийнятті управлінських рішень при переході від масштабів окремого підприємства до масштабів ВГС. Технологічні зміни – це зміни техніки й технології, які зумовлює інтегрування машинобудівних підприємств у ВГС, наслідком чого є проблеми із морально застарілим та фізично зношеним устаткуванням, застарілою технологією. Організаційні зміни – це зміни організаційної структури виробництва, в тому числі зміни організаційної структури управління. Зміни в управлінні та прийнятті управлінських рішень при переході від масштабів окремого підприємства до масштабів ВГС виникають у зв'язку із зростанням обсягів інформації, обсягів роботи функціональних служб конструкторського й технологічного спрямування, інструментального відділу та багатьох інших.

1. *Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 3 / [Редкол. ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін.] – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – 952 с.*
2. *Паламарчук Г. Трансформування організаційних структур в економіці України / Г. Паламарчук, О. Паламарчук О. / Економіка України. – 2005. - № 12. – С. 40-46.*
3. *Булеев И.П. Промышленные корпорации: особенности развития и принятия решений: [Монография] / И.П. Булеев, С.В. Богачев, М.В. Мельникова. – Донецк, 2003. – 116 с.*
4. *Федулова Л. Технологічний розвиток економіки / Л. Федулова / Економіка України. – 2006. - № 5. – С. 4-10.*
5. *Данько М. Реорганізація підприємств у контексті формування корпоративних структур / М. Данько / Економіка України, № 1. - 2007. – С. 64-70*
6. *Алексеев І.В. Принципи організації технічної підготовки виробництва як передумова регулювання розвитку підприємств / І.В. Алексеев // Вісник УАДУ при Президентові України, – К.: УАДУ, 2001. - № 3. – С. 71 - 75.*
7. *Козаченко А.В. Механизмы формирования стратегического управления крупными производственно-финансовыми системами промышленности / А.В.Козаченко/. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 1998. – 348 с.*
8. *Кузьмін О.Є. Механізм реалізації стратегії інноваційного розвитку підприємства/ О.Є. Кузьмін, І.В. Алексеев /Економічна кібернетика. – 2002. – Вип. 1-2. – С. 4-9.*
9. *Лепя Н.Н. Совершенствование структуры управления предприятием в рыночных условиях / Н.Н.Лепя // Економіка промисловості. – 2003. – №4(22). – С. 88-96.*
10. *Марчук Л.В. Економічне оцінювання та регулювання процесів трансформації підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец.08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Л.В.Марчук. – Львів, 2005. – 21 с.*